Lietas Nr. 11351004815
Lietas arhīva Nr. KA04-0653-17/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 13.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese Ludmila Poļakova
tiesnesis Guntars Stūris
tiesnese Daiga Kalniņa

rakstveida procesā apelācijas kārtībā iztiesāja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. D/, personas kods /personas kods/, iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2017.gada 2.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas rajona tiesas 2017.gada 2.februāra spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā un 185.panta pirmajā daļā, proti, par to, ka /pers. D/ nozaga /pers. E/ (svešu) mantu 167 EUR vērtībā, kā arī tīši sabojāja /pers. E/ (svešu) mantu, nodarot zaudējumus 80 EUR apmērā. Par Krimināllikuma 175. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. D/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, bez mantas konfiskācijas. Savukārt par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. D/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Tāpat /pers. D/ atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā un 185.panta pirmajā daļā, proti, par to /pers. D/ nozaga /pers. G/ (svešu) mantu 345 EUR vērtībā, kā arī tīši sabojāja /pers. G/ (svešu) mantu, nodarot zaudējumus 150 EUR apmērā. Par Krimināllikuma 175. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. D/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, bez mantas konfiskācijas. Savukārt par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. D/ sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem.

Galīgais sods – brīvības atņemšana uz vienu gadu un sešiem mēnešiem, bez mantas konfiskācijas – noteikta saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus.

Brīvības atņemšanas soda izciešanu noteikts skaitīt no 2017.gada 2.februāra.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu soda izciešanas termiņā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2016.gada 7.marta līdz 2016.gada 9.martam.

/pers. D/ piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā – grozīts uz apcietinājumu, apcietinot viņu tiesas sēžu zālē, kas atstāts negrozīts līdz stāsies spēkā spriedums.

No /pers. D/ /pers. E/ labā piedzīta pieteiktā kaitējuma kompensācija 185,00 *euro* (viens simts astoņdesmit pieci *euro*) apmērā un /pers. G/ pieteiktā kaitējuma kompensācija 445,00 *euro* (četri simts četrdesmit pieci *euro*) apmērā.

No /pers. D/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi 264,64 *euro* (divi simti sešdesmit četri *euro* 64 centi) apmērā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu /pers. D/ iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā lūdz samazināt viņam noteikto sodu, jo uzskata, ka tiesa nepamatoti noteikusi vienādu sodu par abiem Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā un abiem Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ņemot vērā, ka ar noziedzīgajiem nodarījumiem nodarītā kaitējuma apmērs ir atšķirīgs. Tāpat uzskata, ka no viņa nepamatoti piedzīti procesuālie izdevumi par bioloģiskās DNS ekspertīzes veikšanu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 559.panta piektās daļas 2.punktu par apsūdzētā /pers. D/ apelācijas sūdzību Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore Ērika Rudzīte iesniegusi viedokli, kurā norāda, ka /pers. D/ apelācijas sūdzība ir noraidāma daļā. Prokurore uzsver, ka /pers. D/ apelācijas sūdzībā nav norādījis nevienu jaunu apstākli, kas būtu par pamatu izvērtēt piespriestā soda bargumu un krimināllietas materiāli nesatur tādas apsūdzētā personību raksturojošas ziņas un lietas apstākļus, kuri nebūtu vērtēti pirmās instances tiesā. Prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa /pers. D/ noteikusi likumīgu un taisnīgu sodu par katru noziedzīgo nodarījumu. Pirmās instances tiesa, nosakot sodu /pers. D/, ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 35.panta un 46.panta noteikumus. Tāpat pirmās instances tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu pamatoti atzinusi savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu, bet saskaņā ar Krimināllikums 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli pamatoti atzinusi to, ka /pers. D/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu. Tiesa ņēmusi vērā, ka /pers. D/ ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību. Prokurore uzsver, ka pirmās instances tiesa, lemjot jautājumu par soda veida un mēra noteikšanu apsūdzētajam, ir vērtējusi katru noziedzīgo nodarījumu atsevišķi un vērtējusi arī ar noziedzīgiem nodarījumiem nodarītā mantiskā kaitējuma apmēru un cietušo pieteikto kaitējuma kompensāciju apmēru. Tiesa vispusīgi izvērtējusi arī apsūdzētā personību raksturojošās ziņas un galīgo sodu pamatoti noteikusi saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, izvēloties apsūdzētajam labvēlīgāko sodu saskaitīšanas principu.

Prokurores ieskatā apsūdzētā /pers. D/ lūgums par atbrīvošanu no procesuālo izdevumu piedziņas ir pamatots. Prokurore uzsver, ka konkrētajā krimināprocesā ekspertu izlietotā summa ekspertīzes veikšanai nav atzīstama par procesuālajiem izdevumiem atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 6.punktam. Minētā ekspertīze ir uzskatāma par izmeklēšanas darbību. Prokurores ieskatā pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par procesuālo izdevumu piedziņu no /pers. D/, bet pārējā daļā atstājams negrozīts.

Apsverot apelācijas sūdzībā izteikto lūgumu un nesaskatot likumā paredzētos šķēršļus, proti, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 559.panta piekto daļu noraidījumi tiesas sastāvam nav pieteikti, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 3. un 5.punktam, lieta iztiesājama rakstveida procesā, pieņemot nolēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem.

Motīvu daļa

Krimināllietu tiesas kolēģija pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus un prokurores viedokli atzīst, ka Rīgas rajona tiesas 2017.gada 2.februāra spriedums atceļams daļā par valsts labā no /pers. D/ piedzītajiem procesuālajiem izdevumiem 264,64 *euro* apmērā, bet pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā /pers. D/ vaina Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu

izdarīšanā (divi noziedzīgi nodarījumi), kā arī Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā (divi noziedzīgi nodarījumi) ir pilnībā pierādīta ar krimināllietā esošajiem pierādījumiem, pirmās instances tiesa pareizi kvalificējusi apsūdzētā darbības.

Krimināllieta pirmās instances tiesā iztiesāta saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu, neizdarot pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā. Pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas lietas dalībniekiem izskaidrotas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta ceturto daļu šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot /pers. D/ sodu par katru noziedzīgo nodarījumu, ņēmusi vērā Krimināllikuma 35.pantā paredzēto soda mērķi un vērtējusi apstākļus, kas saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu jāņem vērā soda noteikšanā.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka /pers. D/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi, kas paredzēti Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu ir atzīstami par mazāk smagiem noziegumiem. Savukārt Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu atzīstami par smagiem noziegumiem.

Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi apstākļus, kuriem ir nozīme soda noteikšanā par katru noziedzīgo nodarījumu, tostarp vērtējusi ziņas par apsūdzētā agrāko sodāmību, ģimenes stāvokli, dzīvesvietu un nodarbinātību.

Pirmās instances tiesa, nosakot sodu apsūdzētajam, vērtējusi noziedzīgo nodarījumu raksturu, lietas apstākļus kopumā un radīto kaitējumu. Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka ar abiem Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā un 185.panta pirmajā daļā paredzētajiem /pers. D/ izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem nodarītais kaitējuma apmērs nav tik atšķirīgs, lai ietekmētu nosakāmā soda mēru un būtu par pamatu nosakāmā soda mīkstināšanai.

Turklāt Krimināllietu tiesas kolēģija uzsver, ka atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajai daļai, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Līdz ar to ar izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem nodarītais kaitējuma apmērs ir ņemams vērā, izvēloties apsūdzētajam piemērotāko soda veidu, nevis soda mēru. Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka /pers. D/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu Krimināllikuma normu sankcijās paredzētie alternatīvie sodu veidi nespēs nodrošināt Krimināllikuma 35.pantā paredzētā soda mērķa sasniegšanu.

Krimināllietu tiesas kolēģija, izvērtējot noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu un /pers. D/ personību, pievienojas pirmās instances tiesas norādītajam, ka /pers. D/ par Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā un 185.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu nosakāms brīvības atņemšanas sods. /pers. D/ izdarījis divus smagus un divus mazāk smagus noziegumus, kuri vērsti pret personu mantiskajām interesēm. Pirmās instances tiesa pamatoti uzsvērusi, ka apsūdzētais agrāk tiesāts par analoģiska rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu un nav izdarījis pareizos secinājumus, nav nostājies uz labošanās ceļa, nav pildījis likumus un atturējies no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, nav pārvērtējis savu attieksmi pret dzīvi un nav mēģinājis iekļauties vispārpieņemtajās sabiedrības uzvedības un morāles normās. Līdz ar to Krimināllietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas secinājumiem un vērtē šos apstākļus kā apsūdzētā personību negatīvi raksturojošus, tie norāda uz paaugstinātu risku jaunu likumpārkāpumu iespējamībai.

Pirmās instances tiesa pamatoti par /pers. D/ atbildību mīkstinošu apstākli par katru noziedzīgo nodarījumu saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu atzinusi to, ka apsūdzētais savu vainu atzinis un izdarīto nožēlo. Savukārt par /pers. D/ atbildību pastiprinošu apstākli par katru noziedzīgo nodarījumu pamatoti atzinusi, ka /pers. D/ noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu. Tiesa ņēmusi vērā, ka apsūdzētais /pers. D/ saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 21.pantu izmantojis tiesības uz sadarbību, izvēloties vienkāršāku procesa veidu, un pamatoti nav atzinusi to par atbildību mīkstinošu apstākli, jo vienkāršāka procesa veida izvēle nav atzīstama par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli (*Sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta atziņa 2008.gada 21.aprīļa lēmumā lietā Nr.SKK-232/2008*).

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. D/ par mazāk smagiem noziegumiem, kas paredzēti Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, noteiktais brīvības atņemšanas sods uz četriem mēnešiem ir samērīgs un atbilstošs nodarītajam kaitējumam un noziegumu raksturam. Tāpat par smagiem noziegumiem, kas paredzēti Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā, noteiktais brīvības atņemšanas sods uz sešiem mēnešiem atzīstams par samērīgu un atbilstošu nodarītajam kaitējumam un noziegumu raksturam. Pirmās instances tiesas noteiktie sodi par katru noziedzīgo nodarījumu nav vērtējami kā bargi un smagi. Krimināllietu tiesas kolēģija uzsver, ka Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sankcija paredz brīvības atņemšanas sodu līdz pat pieciem gadiem, līdz ar to /pers. D/ noteiktais brīvības atņemšanas sods par šāda noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nevar tikt vērtēts kā bargs.

Pirmās instances tiesa galīgo sodu /pers. D/ pēc noziedzīgu nodarījumu kopības pamatoti noteikusi saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, piemērojot apsūdzētajam labvēlīgāko – daļēju sodu saskaitīšanas principu. Tāpat tiesa izvērtējusi un pamatojusi cietušajām nosakāmo kompensāciju piedziņu un apmēru.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotiem /pers. D/ iebildumus par procesuālo izdevumu 264,64 *euro* apmērā piedziņu no viņa par bioloģiskās DNS ekspertīzes veikšanu. No lietas materiāliem izriet, ka kompleksā daktiloskopiskā, bioloģiskā ekspertīze noteikta ar VP RRP Baložu iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektores A.Rutkovskas-Zaicevas lēmumu (lietas 20.lapa) un, pamatojoties uz minēto lēmumu, lietā taisīts ekspertu atzinums par komisijas bioloģiskās DNS ekspertīzes veikšanu (lietas 24.-25.lapa). Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka prokurore viedoklī pamatoti norādījusi, ka ekspertu atzinumā norādītie izdevumi 264,64 *euro* apmērā nav atzīstami par procesuālajiem izdevumiem, kas paredzēti Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 6.punktā. Minētā ekspertīze veikta procesa virzītājas uzdevumā un ir attiecināma tieši uz procesa virzītājas pierādīšanas pienākumu nevis atkarīga no apsūdzētā rīcības, līdz ar to šādu ekspertīzes izdevumu piedziņu no apsūdzētā nevar atzīt par tiesisku un pamatotu.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka nepastāv pamats /pers. D/ par katra noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu noteiktā soda vai galīgā soda samazināšanai. Apsūdzētais apelācijas sūdzībā nav norādījis uz tādiem apstākļiem, kurus pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā nosakot sodu, un tādus nav konstatējusi arī apelācijas instances tiesa. Prokurore viedoklī pamatoti norādījusi, ka pirmās instances tiesa izvērtējusi visus apstākļus, kuri ir jāņem vērā nosakot sodu.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka jautājumi par kaitējuma kompensācijām, drošības līdzekli, lietiskajiem pierādījumiem un soda izciešanas termiņā ieskaitāmo aizturēšanā pavadīto laiku izspriesti pareizi un atbilstoši Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma noteikumiem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.[1]daļas 4.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas rajona tiesas 2017.gada 2.februāra spriedumu atcelt daļā par procesuālo izdevumu 264,64 *euro* (divi simti sešdesmit četri *euro* 64 centi) piedziņu valsts labā no /pers. D/.

Izdevumus 264,64 *euro* apmērā par bioloģiskās DNS ekspertīzes veikšanu segt no valsts līdzekļiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Nolēmumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Nolēmums pieejams tiesas kancelejā – 2017.gada 13.jūnijā.

Tiesnese L.Poļakova
Tiesnesis G.Stūris
Tiesnese D.Kalniņa